

Azərbaycan Sosial Təhlil Komissiyası

BP Azərbaycan şirkətinin cavabı

BP Azərbaycan şirkəti 2007-ci ilin iyun ayında aldığı Azərbaycan Sosial Təhlil Komissiyasının (Komissiya) birinci hesabatını alqışlayır və Komissiya ilə konstruktiv əlaqələrə ümid bəsləyir.

Komissiya BP Azərbaycan şirkəti tərəfindən özünün Azərbaycanda həyata keçirdiyi sosial fəaliyyəti ilə əlaqədar qarşıya vəzifələr qoymaq, məsləhətlər vermək və əminlik yaratmaq məqsədinin bir hissəsi olaraq təsis edilmişdir. Bu Komissiya, xüsusilə BP-nin sosial fəaliyyətinin gözlənen ümidləri doğrultmasını təmin etmək və BP-nin Azərbaycandakı fəaliyyətləri barədə şəffaflığı gücləndirməklə, BP-yə potensial problemləri müəyyənləşdirməkdə yardım etmək rolunu oynayır. Mahiyyət etibarilə, bu komissiyanın fəaliyyəti ACİ tərəfindən rəhbərlik edilən yerli QHT-lərin öz üzərlərinə götürdükləri yüksək qiymətləndirilən işlərin monitorinqi, Xəzərdə İşlənmələr üzrə Məsləhət Şurasının işi və kreditorların Sosial və Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planının ekspertləri tərəfindən aparılan monitorinqi əsasında qurulur.

Komissiyanın rolu BP-nin Azərbaycanda fəaliyyət göstərdiyi biznes mühitini başa düşməyə kömək etmək, aidiyyəti olan müxtəlif məlumatları təhlil etmək və BP-nin Azərbaycanda apardığı sosial fəaliyyətin yaxşılaşdırılması üçün təkliflər verməkdən ibarətdir. Əgər vacib hesab olunarsa, Komissiyanın birbaşa BP-dən götürülməmiş məlumatların müstəqil təhlilinin aparılması üçün xahiş etmək səlahiyyəti vardır.

Bizim məqsədimiz Komissiya tərəfindən irəli sürülən hər bir təklifə cavab vermək deyildir. Bunun əvəzinə, Komissiyanın hesabatlarını əlimizdə əsas tutaraq, biz birgə tədqiqat və siyasətimizin inkişaf etdirilməsi üçün, imkan olduğuna inandığımız hallarda, şirkət üçün dəyərli olan sahələri müəyyən etməyə ümid bəsləyirik.

Belə nəzərdə tutulur ki, Komissiya ildə iki dəfə SİB əməkdaşları ilə iclaslar keçirmək üçün Bakıda yığılacaq və bu icaslardan sonra BP Azərbaycan şirkətinə hesabat təqdim edəcəkdir. BP-nin məqsədi ondan ibarətdir ki, Komissiyanın hesabatları, Komissiya tərəfindən razılıq verildiyi təqdirdə, ictimaiyyətə açıqlansın. Komissiyanın birinci hesabatı 2007-ci ilin aprel ayında Azərbaycanda keçirilən və üç gün davam edən iclasda qaldırılmış məsələləri əks etdirir.

İcra fəaliyyətinin ölçülməsi

Göstəricilərin işlənilib hazırlanması

Birinci hesabatda bir nəqarət kimi səslənən təklif ondan ibarətdir ki, Komissiyanın fəaliyyət göstərə və SİB-nin Azərbaycandakı sosial fəaliyyətini dəqiq və obyektiv şəkildə qiymətləndirə bilməsi üçün aydın və razılaşdırılmış bir konsepsiya yaradılsın.

Komissiyanın iclaslarının formatına gəlinə, biz qrupun təklifləri ilə razılaşırıq və Komissiyanın Sədri ilə məsləhətləşmələrdən sonra gələcək iclaslar üçün sahələrə səfərlər, BP-nin təqdimatları və Komissiyanın ətraflı və əhatəli şəkildə fikirləşməsinə vaxt ayrılması da daxil olmaqla, razılaşdırılmış struktur işləyib hazırlayacağıq.

Komissiya həm də xahiş edir ki, BP müntəzəm əsasda “əsas göstəricilərin və təsir sahələrinin qısa siyahısını” versin ki, Komissiya vaxtaşırı olaraq Azərbaycanda inkişafın təsirlərini təhlil edə bilsin. Hesabatın müxtəlif yerlərində təklif olunur ki, əhatə olunmalı sahələrə dövlət iqtisadi göstəriciləri, dövlət sosial göstəriciləri, inkişaf problemləri, narazılıqlar, BP-nin makroiqtisadi təsiri və BP-nin yerli xərcləri və maddi-texniki təchizatı ilə bağlı müfəssəl məlumatlar daxil olunsun.

Bu göstəricilərin bir çoxu artıq BP tərəfindən müntəzəm əsasda toplanmışdır və onların bəziləri, məsələn ölkə daxilində çəkilən xərclər və KOM-lərə (Kiçik və Orta Müəssisələr) və dövlətə məxsus şirkətlərə verilmiş müqavilələrin dəyəri barədə biz rüblük əsasda açıq şəkildə hesabatlar veririk.

Azərbaycanın yerli iqtisadi göstəriciləri çox geniş şəkildə yoxlanılır və qiymətləndirilir. İnsan inkişafı məsələləri sahəsində çox az etibarlı göstəricilər mövcuddur. Biz qadınların təhsilə cəlb olunması və yoxsulluq halları barədə - bu məsələlərin hər ikisi bizim inkişafı ilə bağlı göstərdiyimiz cəhdlərə uyğun gəlir - məlumatlar toplamaq və ölçmə işlərini aparan bir təşkilata BP-nin sponsorluq etməsi barədə tövsiyənin bizdə maraq doğurduğunu qeyd edirik.

SİB-nin Azərbaycanda həyata keçirdiyi sosial fəaliyyət və ölkənin inkişafı arasında aydın bir əlaqənin yaradılması çətin və potensial olaraq ziddiyyətli olacaqdır. Lakin buna baxmayaraq, biz razılaşıırıq ki, göstəricilər dəsti işimizi istiqamətləndirməyə kömək etməkdə faydalı bir alət olacaqdır. Biz Komissiyanın belə bir təklifini alqışlayırıq ki, o, belə göstəricilərin müəyyən edilməsində və işlənilməsində bizə kömək edəcək və təklif edirik ki, BP və Komissiyanın noyabr ayında keçiriləcək iclasının başlıca vəzifəsi məhz bundan ibarət olsun. Daha sonra biz təklif etmək istərdik ki, göstəricilərin müəyyən edilməsi və izlənilməsinə kömək edə biləcək (yuxarıda qeyd edildiyi kimi) bir təşkilata sponsorluq edilməsi məsələsi 2007-ci ilin noyabr ayında keçiriləcək növbəti iclasda birgə nəzərdən keçirilsin.

İcra fəaliyyətinə nəzarət edilməsi

Narazılıqların dostcasına həll edilməsi ilə bağlı söylərimizə Komissiya tərəfindən göstərilən marağı alqışlayırıq və narazılıq meyillərinin vaxtaşırı olaraq Komissiyanın təhlil edə bilməsini təmin etmək üçün tədbirlər görəcəyik. Komissiyanın özünə də məlum olduğu kimi, bizim İcma əlaqələri üzrə məsul şəxs (İƏMŞ) şəbəkəsi vasitəsilə şikayətlərin aradan qaldırılması mexanizmi mövcuddur və işləyir. İcma əlaqələri üzrə məsul şəxslər yerli icmalar qarşısında sabit və hamının hörmətlə yanaşdığı bir nüfuz qazanmışdır. Biz İƏMŞ-lərin öz fəaliyyətlərini BTC marşrutu boyunca davam etdirməsini planlaşdırırıq və onların sayı və gördükləri işlər barədə Komissiyaya mütəmadi olaraq məlumatlar verəcəyik. Bundan başqa, bu ilin oktyabr ayınadək təhlükəsizlik xidmətləri ilə bağlı yaranan narahatlıqlar və şikayətlər barədə məlumatların verilməsi üçün nəzərdə tutulan qaynar telefon xətti yaradılmasını planlaşdırırıq.

Komissiya həm də təklif edir ki, biz BP Azərbaycan şirkətinin Öhdəliklər Registrini hazırlayaq ki, götürdüyümüz sosial öhdəliklərin necə yerinə yetirilməsinə nəzarət etmək mümkün olsun. Bir neçə belə “registr” artıq mövcuddur və biz onları Komissiyanın işi üçün faydalı olacağı tərzdə bir araya gətirməyə çalışacağıq.

Şəffaflıq və bacarıqların yaradılması

Şəffaflıq

Şəffaflığın artırılması və bizim Azərbaycanda icmalarla əlaqələrimizin genişləndirilməsi davam edən bir prosesdir. Biz çox şadiq ki, Komissiya bizim bu sahədə göstərdiyimiz cəhdləri qiymətləndirir və biz Azərbaycanda BP ilə bağlı gözləntilərin yüksək səviyyədə qalmaqda davam etdiyini qəbul edirik. Bizim qapılarımız bu gözləntilərin lazımı şəkildə hansı yollarla həyata keçməsi ilə bağlı təkliflərin üzünə açıqdır. Şirkətdən kənar daxil olan rəy və təkliflər bur prosesin bir hissəsini təşkil edir və Komissiyadan alınan bütün məlumatlar da həmişə yüksək qiymətləndiriləcəkdir.

İqtisadi bacarıqların yaradılması

Biz Komissiya ilə razılaşırıq ki, Azərbaycanda həyata keçirilən neft və qaz işlənmələrinin yaratdığı təsirlərin qiymətləndirilməsinə ehtiyac var – məhz bu səbəbdən də biz Azərbaycan iqtisadiyyatının uzunmüddətli makroiqtisadi modelinin yaradılmasına sponsorluq etdik və bu modelin yaradılması nəticə etibarlı ilə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu (ARDNF) və Oksford Universitetinin İqtisadiyyat fakültəsinin birgə əməkdaşlığı sayəsində reallaşdırıldı. Hazırda bu modelin tam hüquqi sahibi ARDNF-dir.

Bilik və bacarıqların yaradılması sahəsində daha bir cəhd kimi, biz bu yaxınlarda Biznes Jurnalistikası kursunun başlanmasını elan etmişik. Təxminən bir il müddətində 12 nəfər yerli jurnalistə “Tompson” Fondu tərəfindən ingilis dilində biznes sahələri üzrə məlumatlar verilməsi dərsi keçiləcəkdir. İqtisadi sahələr üzrə məlumatların beynəlxalq standartlara müvafiq verilməsi üzrə bilik və bacarıqlar əldə etmiş bu jurnalistlər təhsillərini gələn ilin ortalarında başa vuracaqlar.

İcma və sahibkarlıq bacarıqlarının yaradılması

BP-nin Azərbaycanda həyata keçirdiyi icma proqramları ilə əlaqədar Komissiyanın göstərdiyi maraq təqdirəlayiqdir və biz Komissiyanın layihələri müntəzəm olaraq yoxlayacağına və iştirakçı icmalara səfərlər edəcəyinə ümid bəsləyirik.

Bizim icmalara sərmayə qoyuluşu proqramlarımızın (İSP) əsasında dayanan daha əhatəli məqsədlər haqqında çox danışılmışdır və onlar BP qrupunun bu məsələlərlə bağlı mövqeyini əks etdirir. Onların sırasına iqtisadi inkişaf (ələlxusus, kənd yerlərində), bacarıq və vərdişlərin yaradılması (icma infrastrukturunun bərpası və yaxşı idarəetmənin təkmilləşdirilməsi vasitəsi ilə) və sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi (iş yerlərinin yaradılması, yerli sahibkarlığa dəstək verilməsi və təlimlərin keçirilməsinə kömək etməklə) daxildir.

Bizim icmada üstünlük verdiyimiz tərəfdaşlar İSP məqsədlərini irəlilədə biləcək qrup və təşkilatlardır. Belə tərəfdaşlara layihələri reallaşdıran (LR) yerli və beynəlxalq QHT-lər, bələdiyyələr, yerli hökumət orqanları və icma əsaslı təşkilatlar daxildir. İSP-nin həyata keçirilməsi üçün kənd səviyyəsində seçilmiş icma (təşəbbüs) qrupları bu strukturun əsas hissəsini təşkil edir və onlar işlərin görülməsində bir katalizator

kimi çıxış edirlər. Biz Komissiyanın bizim birbaşa bələdiyyələrlə gördüyümüz işlərə göstərdiyi marağı nəzərə alırıq, lakin bununla belə əlavə etmək istərdik ki, icma səviyyəli layihələrin həyata keçirilməsini öz üzərinə götürən icma qrupları adətən bələdiyyələrlə birgə işləyir və bu yolla da əməkdaşlıq üçün bacarıqların qarşılıqlı surətdə yaradılmasına kömək edirlər.

Təsirlər

İcmaya olan təsir

2006/07-ci illərdə fəaliyyətlərimiz getdikcə daha çox əməliyyat xarakteri aldığına görə, BP-nin Azərbaycan cəmiyyətinə təsirinin də xarakteri və miqyası dəyişməyə başladı. Komissiya öz hesabatında bizi Azərbaycanda ictimai təsirin bu mərhələdə monitorinqini davam etdirməyə çağırmışdır. Biz işlərimizə elə bu cür də davam etmək niyyətindəyik və bu məsələ ilə əlaqədar Komissiyanın köməyini alqışlayırıq.

Komissiyanı haqlı olaraq narahat edən məsələlərdən biri də BTC/CQBK boru kəmərlərinin patrul xidmətini həyata keçirən təhlükəsizlik xidməti əməkdaşlarının nəqliyyat vasitələrindən istifadə etməsidir. Komissiya tərəfindən qeyd edildiyi kimi, bu, ilkin Ətraf Mühitə və Sosial Sahəyə Təsirin Qiymətləndirilməsi (ƏMSTQ) sənədində və ya Köçürülmə üzrə Fəaliyyət Planında (KFP) nəzərdə tutulmamışdır.

Bu problemin həll olunmasına cavab tədbiri kimi Boru kəməri dəhlizinə (BKD) giriş-çıxış məsələsini əhatə edən ƏMSTQ sənədinə Əlavə işlənib hazırlanmışdır və o hazırda BTC/CQBK layihələri kreditörələri tərəfindən nəzərdən keçirilir. Bu, boru kəmərləri dəhlizinə giriş-çıxış problemi ilə əlaqədar ətraf mühitə və sosial sahəyə təsirin qiymətləndirilməsi ilə bağlı Komissiyanın etdiyi xahişin yerinə yetirilməsi demək olacaqdır. Bu torpaq sahələrindən istifadədə məhdudiyətlə üzləşən və ya onu itirən torpaq sahiblərinə əlavə kompensasiyaların verilməsi ilə nəticələnəcəkdir. 2008-ci ildən sonra boru kəməri dəhlizində nəqliyyat vasitələrinin müntəzəm istifadəsi ehtiyacını aradan qaldırmaq üçün sonrakı mərhələlərdə əlavə tədbirlər görülməlidir.

Komissiya həm də təklif edir ki, təhlükəsizlik sazişləri monitorinqinin üçüncü tərəf tərəfindən keçirilməsi davam etdirilsin və boru kəməri mühafizəsinin azərbaycanlı əməkdaşlarının təlimləndirilməsinə BP bundan sonra da sponsorluq etsin. Təhlükəsizlik və İnsan Haqları üzrə Könüllülük Prinsipləri çərçivəsində əlavə monitoring təlimlərinin keçirilməsi bu ilin sonları üçün nəzərdə tutulmuşdur və o, ABŞ hüquq firması “Foley Hoag” tərəfindən həyata keçiriləcəkdir. Hələlik isə, biz insan haqlarına əsaslanmış belə yeniləşdirici təlimlərin keçirilməsi üçün Azərbaycan hökumətinin xahişlərini nəzərdən keçirməyə hazırıq və 2007-ci ilin sonlarınaq Azərbaycan hökuməti ilə İkitərəfli Təhlükəsizlik Protokolu imzalamağa ümid edirik.

Komissiyanın göstərdiyi kimi, hazırda BTC boru kəmərinin genişləndirilməsi məsələsinə baxılır. Bu məsələ ilə əlaqədar olaraq, biz indi mümkün ola biləcək təsirləri öyrənirik və əldə etdiyimiz məlumatları və öz planlarımızı bir qədər sonra Komissiya ilə bölüşdürəcəyik.

Səngəçal terminalında qazın məşəldə yandırılması – Komissiyanı narahat edən digər bir problem – keçən 18 ay ərzində xeyli azaldılmışdır. Bundan başqa, biz terminalda insanların yaratdığı səs-küyü və benzol təsirlərini qiymətləndirmək üçün monitorinq

layihələrinin həyata keçirilməsinə başlamışıq. Bundan bir qədər sonra səs-küyü azaltmaq üçün bəzi profilaktik tədbirlər görülmüşdür, lakin bununla belə, Komissiya ilə razılaşırıq ki, bütün bunlar icma səviyyəli potensial təsirlərdir və onların monitorinqinin davam etdirilməsi vacibdir.

Məşğulluq və layihənin demobilizasiyası

Komissiya eləcə də bizim tikinti layihələrimizdə çalışan podratçı işçilərinin gələcəyi məsələsini də nəzərdən keçirmişdir. Böyük məmnuniyyətlə bir daha təsdiq edirik ki, biz bu il aparıcı podratçılarımıza Bakının əsas quraşdırma sahəsində işçilərin sayının azaldılması kimi həssas məsələlərin idarə edilməsində öz köməyimizi davam etdirmişik və hər bir tikinti sahəsində müvafiq müavinətlərin verilməsini razılaşdırmışıq. Komissiyanın təklif etdiyi kimi, mümkün olan hallarda işçilərə yeni iş yerləri, bəzən isə hətta BP-də iş tapmaq üçün kömək göstərilmişdir.

Biz eləcə də gənc nəslin bacarıqlarının inkişaf etdirilməsinə dəstək vermək məqsədi ilə “Yunior Açıment” Azərbaycan təşkilatı ilə Məktəbdə İqtisadiyyat və Biznes Təhsili Proqramı üzrə qrant müqaviləsi imzalamışıq. İndi tikinti işlərinin başa çatdırılması ilə birbaşa təsirə məruz qalmış ərazilərdə sahibkarlar üçün mikromaliyyədən istifadəyə daha çox imkan verən proqramın hazırlanması üzərində “FINCA” təşkilatı ilə birgə işləyirik.

Bizim ölkədə həyata keçirdiyimiz biznes fəaliyyətinin böyük əksəriyyətini indi podratçılar öz üzərinə götürmüşdür. BP qrupunun “Davranış Kodeksi”ni əldə rəhbər tutmaqla, biz Azərbaycanda podratçıları xidmət və ləyaqətlərinə görə seçmək, maraqların toqquşmasından yayınmaq və qeyri-müvafiq tender təcrübələrinin qarşısını almaq üçün prosedurlar hazırlamışıq. Biz bu məsələləri həmişə diqqət mərkəzində saxlayırıq və belə hesab edirik ki, Komissiya bu sahələrdə də bizə faydalı məsləhətlər verə bilər.

Mədəni irs

Biz Komissiyanın belə bir bəyanatını da təsdiq edirik ki, Azərbaycanın zəngin mədəni irsinin qorunub saxlanılmasında və qiymətləndirilməsində BP aparıcı bir rol oynamaqda davam edir. BTC/CQBK üzrə tikinti işlərinin aparıldığı müddətdə biz maddi- mədəniyyət abidələrinin qorunub saxlanılması və onların lazımı qaydada yığılması və yerləşdirilməsini təmin etmək üçün ciddi səylər göstərmişik. Bu təşəbbüsün bir hissəsi kimi, boru kəməri marşrutu byunca yerləşən bir muzey təmir olunmuşdur.

Azərbaycan mədəni irsinin qorunmasına kömək etmək sahəsində öhdəliklərimizi yerinə yetirməkdə davam etdikcə, Komissiya bizdən bu sahədə bundan sonra da nailiyyətlər əldə edəcəyimizi gözləyə bilər və biz onlara bu barədə ən son məlumatları vaxtlı-vaxtında çatdırmağa böyük ümid bəsləyirik.

Nəticə

Komissiyanın Birinci Hesabatı Azərbaycanın və eləcə də məsul bir əməliyyatçı kimi, BP-nin qarşılaşdığı təmayülləri, çətinlikləri və uzunmüddətli məsələləri başa düşməkdə çox qiymətli bir töhfədir. Biz hesabatda irəli sürülmüş müxtəlif təklif və tövsiyələri məmnuniyyətlə qəbul edirik və onların çox faydalı olduğuna inanırıq.

Biz gələcək konstruktiv əlaqələrin yaradılması üçün zəmin ola bilən bir sıra vacib sahələr üzrə eyni fikirdəyik. Bu sahələrə təhlükəsizlik məsələlərinin insan haqlarına hörmətlə yanaşmaqla idarə edilməsində eyni mövqedən çıxış etməyimiz, təlimləndirmənin və yaxşı idarəetmənin vacibliyi, sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi, kənd rayonlarının inkişafı və biznes, vətəndaş cəmiyyəti və Azərbaycan hökuməti ilə təmasların daha da gücləndirilməsi daxildir.

Biz Komissiya ilə ikinci iclasın noyabr ayında keçiriləcəyini gözləyirik. Orada diqqətimizi iki əsas sahə - Komissiya və bizim üçün ümumi dəyər kəsb edən sosial göstəricilərin müəyyən edilməsi və işlənilib hazırlanması, Komissiya ilə BP Azərbaycan şirkətinin konstruktiv iş əlaqələrinin bundan sonra da müəyyənləşdirilməsi və təkamülü, o cümlədən sahələrə səfərlər, tədqiqat işləri, təqdimatlar və müzakirələr kimi proseslər – üzərində cəmləşdirəcəyimizə ümid edirik. Bu imkandan istifadə edərək, birinci hesabatda əksini tapan işlərə görə Komissiya üzvlərinə təşəkkür edir və əməkdaşlığımızın gələcəkdə də davam edəcəyinə ümid bəsləyirik.